

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3Csp/6/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124421532
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2025:6124421532.3

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., IČO: 47 967 692, so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, zastúpený: KOVAL & spol., advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica proti žalovanej: A. B., nar.XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. XXX, zomr. XX.XX.XXXX, o zaplatenie 134,15 eur a zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 60,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Konanie zastavuje.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

3

3Csp/6/2025

1. Žalobca dňa 26.10.2024 podal na Okresný súd Banská Bystrica žalobu proti žalovanej o zaplatenie 194,15 eur s príslušenstvom.

2. Z pripojeného dedičského spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8D/6/2025 súd zistil, že žalovaná zomrela dňa 3.1.2025. V dedičskom konaní po poručiteľovi bolo vydané uznesenie dňa 6.5.2025, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 6.6.2025, ktorým uznesením súd konanie o dedičstve zastavil a s poukazom na § 188 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku vydal majetok nepatrnej hodnoty osobe, ktorá sa postarala o pohreb poručiteľa.

3. Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

4. V zmysle § 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka smrťou táto spôsobilosť zanikne. Ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jeho smrť inak. Za mŕtveho súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije.

5. Podľa § 63 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

6. Podľa § 63 ods. 2 CSP, v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

7. Ustanovenie § 63 CSP upravuje situácie, ak dôjde v období od podania žaloby až do právoplatného skončenia sporu, teda počas prebiehajúceho konania k smrti fyzickej osoby, ktorá je stranou sporu. Súd v takomto prípade má dve alternatívy ďalšieho postupu, a to buď konanie zastaví, alebo v ňom bude pokračovať. Rozhodnutie závisí od povahy sporu, napr. súd v konaní pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to v zásade až po skončení dedičského konania. Vzhľadom k tomu, že žalovaný zomrel a zanechal len majetok nepatrnej hodnoty, pričom dedičské konanie bolo z uvedeného dôvodu zastavené, súdu neostávalo iné, ako konanie v tejto veci zastaviť.

8. Podľa rozhodovacej praxe súdov, ak bolo dedičské konanie zastavené pre nemajetnosť poručiteľa, respektíve poručiteľ zanechal len majetok nepatrnej hodnoty, je potrebné konanie zastaviť podľa § 63 CSP, keďže z povahy veci nie je možné v konaní pokračovať, ak neexistuje právny nástupca zomrelej strany (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV 7/2013 z 30.6.2014, pozri tiež napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/164/2018 z 28. 11. 2019, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 24S/136/2015 z 20. 12. 2016).

9. Ak je dedičské konanie zastavené z dôvodu, že poručiteľ zanechal len majetok nepatrnej hodnoty, je potrebné vychádzať zo záveru, že vydaný majetok nepatrnej hodnoty osobe, ktorá sa postarala o poručiteľov pohreb, nie je nadobudnutý titulom dedenia ale titulom rozhodnutia súdu (§ 132 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov), pričom takáto osoba nemusí byť ani osobou, o ktorej sa možno dôvodne domnievať, že je poručiteľovým dedičom, zároveň platí, že takáto osoba nevstupuje ani do práv a povinností poručiteľa a teda nie je jeho právnym nástupcom (R 18/1986), rovnako ako ostatní účastníci dedičského konania, ktoré bolo zastavené z dôvodu majetku poručiteľa nepatrnej hodnoty (§ 188 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok), keďže v takomto konaní sa ani neprikrčilo k zisťovaniu dedičského práva a k stanoveniu dedičských podielov (II. ÚS 525/2013). Platí teda, že dedičia, s ktorými by súd v prejednávanej veci mohol konať ako s právnymi nástupcami žalobcu neboli v dedičskom konaní určení (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.02.2018, sp. zn. 4Ndob/10/2016, porovnaj tiež uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 7CoCsp/28/2022 z 14. 08. 2024).

10. Vzhľadom na skutočnosť, že dedičstvo po žalovanej nenadobudla žiadna osoba, niet nikoho, s kým by bolo možné v súdnom konaní ako s dedičmi žalovanej pokračovať (§ 63 ods. 1 a 2 CSP).

11. Podľa § 161 ods. 1 zákona CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len procesné podmienky).

12. Ako vyplýva z § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

13. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

14. V zmysle § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

15. Keďže smrťou žalovanej v konaní došlo k strate jej procesnej subjektivity a zároveň nedošlo k všeobecnému prechodu jeho práv a povinností na iný subjekt, konanie proti nej trpí neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, ktorá zaťažuje celé konanie a musí viesť k jeho zastaveniu.

16. Vzhľadom na uvedené súd konanie zastavil.

17. Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka tunajšieho súdu č.k. 3Csp/6/2025-54 z 18.3.2025, ktorým rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičmi po poručiťelke A. B., nar.XX.XX.XXXX, naposledy bytom

C. XXX, zomr.XX.XX.XXXX, a to D. B., nar. XX.XX.XXXX, E. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, F., E. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, G. H. I., J. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom K. H. L. XXX/X, M., ako potenciálnymi dedičmi, ktorí v zmysle oznámenia notárky ako súdnej komisárky (14.3.2025) ani neboli poučení o svojich dedičských právach (!), je nulitným rozhodnutím, a toto rozhodnutie nemá právne účinky a hľadá sa naň, akoby nebolo vydané. Súd totiž nemohol pokračovať za vyššie uvedených okolností s dedičmi žalovanej, keďže títo neboli v dedičskom konaní určení a neexistujú ako právni nástupcovia zomrelej strany – žalovanej. V čase vydania uznesenia, po tom, čo došlo k strate procesnej subjektivity žalovanej, pričom neexistovali právni nástupcovia žalovanej, neboli tak splnené procesné podmienky na pokračovanie v konaní. Hoci v tom čase išlo o existenciu vady, ktorá mohla byť odstrániteľná, súd mal vyčkať za ďalším vývojom dedičského konania, kedy až na základe jeho priebehu a výsledku mohol zistiť, či existujú právni nástupcovia žalovanej, s ktorými by mohol v konaní pokračovať. Ak súd rozhodol za existencie vady v konaní (absencia procesnej subjektivity strany sporu, neexistencia právnych nástupcov) o pokračovaní s neexistujúcimi právnymi nástupcami (potenciálnymi dedičmi žalovanej, ktorí ani neboli poučení o svojom dedičskom práve), takéto rozhodnutie nemôže byť posudzované inak ako nulitné rozhodnutie (quo nullum est, nullum producit effectum). Takéto rozhodnutie autoritatívnym spôsobom (záväzne a nezmeniteľne) nerieši právny pomer, o ktorom sa vyslovuje, a preto nemôže nadobudnúť právoplatnosť a stať sa vykonateľným.

18. Neexistencia osoby na strane žalovanej zakladá nedostatok procesnej podmienky ako neodstrániteľnej vady konania, pre ktorú je potrebné uvedené rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o pokračovaní v konaní s neexistujúcimi právnymi zástupcami považovať za nulitné rozhodnutie (primerane v súvislostiach porovnaj Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 500/2020 z 12. októbra 2021 zaoberajúci sa nulitnosťou exekučného titulu z dôvodu neexistencie povinnej osoby v čase pred vyhlásením exekučného titulu, teda za existencie nedostatku procesnej podmienky ako neodstrániteľnej vady konania).

19. Keďže smrťou žalovanej v konaní došlo k strate jej procesnej subjektivity a zároveň nedošlo k všeobecnému prechodu jeho práv a povinností na iný subjekt, konanie proti nej trpí neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania a súd je povinný takéto konanie zastaviť v každom okamihu. Nemôže teda zároveň pokračovať v konaní s potenciálnymi dedičmi žalovanej, ktorí sa však nestali jej právnymi nástupcami.

20. Podľa § 256 ods. 1 zákona CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

21. Podľa § 257 CSP, súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

22. Vzhľadom k tomu, že žalovaná zomrela po začatí konania, k zastaveniu konania došlo v danom prípade bez zavinenia niektorej zo strán sporu. V dôsledku úmrtia žalovanej došlo k zániku jej procesných práv a povinností, ktoré neprešli na jej potenciálnych dedičov, nakoľko dedičské konanie bolo zastavené pre nemajetnosť respektíve poručiťka zanechala len majetok nepatrnej hodnoty, ktorý bol vydaný osobe, ktorá sa postarala o pohreb poručiťky. V tejto situácii nemožno priznať náhradu trov konania žalobcovi z dôvodu, že chýba druhá sporová strana.

23. Súd preto o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania s poukazom na § 257 CSP.

Poučenie:

2

3Csp/6/2025

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.